

In Nederland is het toegestaan om een zwangerschap tot 9 weken na de laatste menstruatie af te breken met een abortuspil. Maar het gebeurt regelmatig dat een vrouw hier halverwege het proces toch spijt van krijgt. Dan is zo'n chemische abortus soms gelukkig nog terug te draaien met behulp van een 'spijtpil', die gebruikmaakt van het hormoon progesteron. Is die pil niet gevaarlijk? En hoe werkt dit middel precies?

ABORTUSPIL GENOMEN & SPIJT?

Het is nog terug te draaien!

HET VERLOOP VAN DE CONCENTRATIE PROGESTERON

CONCENTRATIE IN HET BLOED BIJ GEEN BEVRUCHTING

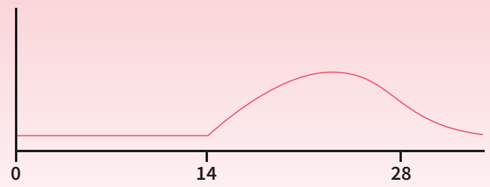

CONCENTRATIE IN HET BLOED BIJ BEVRUCHTING

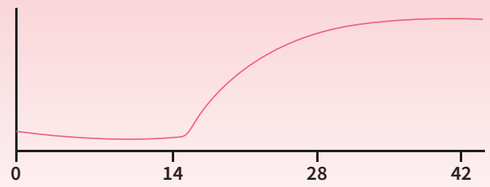

In 2020 zijn in Nederland 31.364 abortussen uitgevoerd. Een schrikbarend aantal. In 31% van de gevallen gebeurde dit door de inzet van een abortuspil. Bron: Fiom.nl

Om te weten hoe de spijtpil werkt, moet je eerst kijken naar het hormoon progesteron. Dat is een vrouwelijk geslachtshormoon. Het speelt een rol bij de menstruatiecyclus en is heel belangrijk bij de zwangerschap. De naam progesteron komt van het Latijnse 'pro' en 'gerere', wat 'voor de zwangerschap' betekent. Progesteron is dan ook nodig om de zwangerschap in stand te houden.

De guur hierboven laat zien hoe progesteron in de tweede helft van de vrouwelijke cyclus wordt aangemaakt. Het zorgt er dan voor dat het baarmoederslijmvlies dikker wordt en meer doorbloed raakt, om het klaar te maken voor de innesteling van een bevrucht eitje. Als er geen bevruchting plaatsvindt, neemt de hoeveelheid progesteron weer af en wordt het baarmoederslijmvlies afgestoten (menstruatie). Wanneer er wel een bevruchting plaatsvindt, gaat de progesteronproductie door zodat het embryo goed in de baarmoederwand blijft zitten.

MEDICINALE ABORTUS

Nu je weet wat progesteron doet, kun je je ook een voorstelling maken van wat er gebeurt wanneer een zwangerschap wordt afgebroken door het slikken van middelen. Eerst wordt mifepriston ingenomen. Dit verdringt het progesteron uit de baarmoeder. Daardoor komt het kindje los van de baarmoederwand. Twee dagen later moeten er misoprostoltabletten worden genomen (vaginaal of oraal). Die wekken weeën op, waardoor het kindje wordt uitgestoten. De eerste tablet, mifepriston, neemt de vrouw bij het abortuscentrum in, de misoprostoltabletten brengt ze thuis zelf in. Binnen een paar uur of gedurende de volgende paar dagen komt het kindje er dan uit. Dat gaat gepaard met felle krampen, pijn en veel bloedverlies. Die bloedingen kunnen wel 2 tot 3 weken duren. In minstens 1 op de 20 gevallen mislukt de behandeling. Dan moet alsnog de abortus chirurgisch worden uitgevoerd. Inmiddels wordt in Nederland al een derde van de abortussen op deze manier gedaan. Maar het komt regelmatig voor dat vrouwen zich na inname van de eerste pil realiseren dat ze eigenlijk hun kindje helemaal niet kwijt willen raken! Dan is het goed om te weten dat de werking van het eerste middel (mifepriston) in veel gevallen nog ongedaan kan worden gemaakt, zolang de tweede set tabletten nog maar niet is genomen. Dat kan met behulp van de abortuspilremmer, ook wel de spijtpil genoemd.

ABORTUSPILREMMER

De abortuspil kan worden geremd door progesteron in te nemen (een natuurlijk, niet lichaamsvreemde stof). Dat progesteron, wat nodig is voor het in stand houden van de zwangerschap, was immers door mifepriston geblokkeerd. Door progesteron toe te voegen en gedurende de eerste 12 weken van de zwangerschap te blijven nemen, 'overrule' je de blokkerende werking van mifepriston. Sommige bijwerkingen lijken op de eerste symptomen van een zwangerschap – denk aan misselijkheid, gevoelige borsten en vermoeidheid – maar omdat de vrouw al zwanger is, zal dat waarschijnlijk niet opvallen.

KRITIEK

Er zijn mensen die de behandeling met de abortuspilremmer bekritiseren. Zij zeggen dat progesteron hier niet voor is bedoeld. Dat klopt, maar gelukkig is progesteron wel goed gedocumenteerd en geregistreerd voor zaken die nauw aan deze behandeling verwant zijn. Het wordt bijvoorbeeld in ongeveer dezelfde dosering toegediend aan vrouwen na in-vitrofertilisatie (ivf). Ook wordt het vaak gebruikt bij vrouwen met herhaalde miskramen, ter aanvulling van hormonale tekorten. Daarmee is het

Hoewel David nog nooit een echo had gezien, bezingt hij in Psalm 139 hoe wonderlijk God hem in de moederschoot heeft geweven en geborduurd. Gods ogen zagen Davids ongevormde begin gelukkig wel.

doel hetzelfde als wanneer het wordt gebruikt als abortuspilremmer: aanvullen van wat er tekort is, om de voortzetting van de zwangerschap te verzekeren. Verder is het volkomen veilig voor het kindje. Na tientallen jaren van gebruik bij ivf is er geen bewijs dat progesteron een verhoogd risico op geboorteafwijkingen geeft.

HOE GOED WERKT HET?

Er zijn veel voorbeelden bekend van vrouwen die van een gezond kind bevallen zijn na het gebruik van de spijtpil. De abortuspilremmer – met daarin progesteron – moet zo snel mogelijk worden genomen; binnen 72 uur, bij voorkeur binnen 48 uur na het innemen van de eerste (mifepriston)pil, en dus voordat alle misoprostoltabletten zijn genomen. Ook uit onderzoek blijkt dat de spijtpil in veel gevallen werkt.

George Delgado, een Amerikaanse arts, bekeek in 2018 de dossiers van 754 patiënten die de abortus op deze manier ongedaan wilden maken. Hij constateerde een slagingspercentage van 64%. Twee van de drie zwangerschappen werden dus behouden.
Er kwam kritiek op deze studie omdat het geen vooropgezet onderzoek was; Delgado keek alleen achteraf naar de gegevens. Een van de critici, die overigens banden had met een bedrijf dat de abortuspil op de markt brengt, zette daarom zelf een onderzoek op poten. Hij verdeelde een aantal vrouwen in twee groepen. De testgroep kreeg mifepriston en de spijtpil, de controlegroep kreeg mifepriston en een placebo. Er zouden veertig vrouwen aan de studie deelnemen, maar zover kwam het niet. Toen er zes vrouwen in de controlegroep en zes in de testgroep zaten, trok uit elke groep zich één vrouw terug. Vier van de vijf overgebleven proefpersonen in de testgroep, die de spijtpil kregen, hadden na twee weken een doorgaande zwangerschap. De vijfde vrouw ging naar de spoedeisende hulp vanwege een zware bloeding. Zij bleek het kindje te hebben verloren, maar er was geen verdere behandeling nodig.
Bij de controlegroep (vrouwen die alleen mifepriston namen en dus geen spijtpil kregen) hadden slechts twee van de vijf vrouwen een doorgaande zwangerschap. Twee andere vrouwen kregen ernstige bloedingen waardoor ze hun kindje verloren. Een van hen had een bloedtransfusie nodig. De onderzoekers besloten daarop de studie stop te zetten, uit veiligheidsoverwegingen. Dit was dus niet door het gebruik van de abortuspilremmer.

Dit onderzoek wordt soms door pro-choice-aanhangers aangehaald om te laten zien dat de spijtpil riskant zou zijn, maar die conclusie kun je juist niet uit de studiegegevens trekken. Een ding werd wel duidelijk uit dit onderzoek: hoewel het aantal onderzochte gevallen heel klein was, leverde het een succespercentage op van 80% voor de spijtpilbehandeling. Dat is goed nieuws voor vrouwen die hun medische abortus willen onderbreken, en zou onderzoekers juist aan moeten sporen om meer studie te doen naar het gebruik van dit – voor de baby – levensreddende middel. w

De auteur van dit artikel is apotheker.

- **WEET MEER:**
  www.weet-magazine.nl/weet-meer